संपादकीय

राहुल गांधी आणि सत्ताधाऱ्यांची कोंडी

संसदेचे सध्याचे अधिवेशन अर्थसंकल्पापुरते मर्यादित न राहता थेट सत्तेच्या केंद्रावर घाव घालणाऱ्या राजकीय संघर्षात रूपांतरित झाले आहे. या संघर्षाच्या मध्यभागी आहेत विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी, ज्यांनी सरकारच्या आर्थिक निर्णयांवर टीका करण्यापेक्षा पुढे जात थेट सत्ताधाऱ्यांच्या नैतिकतेवर, पारदर्शकतेवर आणि आंतरराष्ट्रीय संबंधांवर प्रश्नचिन्ह उभे केले आहे. उद्योगपती, परदेशी दबाव आणि सत्ताकारण यांची सांगड घालत राहुल गांधींनी मांडलेली मांडणी केवळ आरोपांची सरबत्ती नसून, सरकारला अस्वस्थ करणारी राजकीय आक्रमकता ठरली आहे. त्यामुळे संसदेतील चर्चा मुद्द्यांपेक्षा संघर्षाभोवती फिरू लागली आहे.

भारतीय संसदेचे वर्तमान अधिवेशन केवळ वार्षिक जमा-खर्चाच्या अर्थसंकल्पावर चर्चा करण्यापुरते मर्यादित राहिलेले नाही, तर ते सत्ताधारी आणि विरोधी पक्ष यांच्यातील एका तीव्र राजकीय आणि वैचारिक युद्धाचे रणक्षेत्र बनले आहे. या संपूर्ण संघर्षाच्या केंद्रस्थानी आहेत विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी. त्यांनी या अधिवेशनात केवळ सरकारच्या आर्थिक धोरणांवरच ताशेरे ओढले नाहीत, तर थेट पंतप्रधान नरेंद्र मोदींच्या नेतृत्वासमोर नैतिक आणि पारदर्शकतेचे मोठे प्रश्नचिन्ह उभे केले आहे. राहुल गांधींनी जेव्हा 'एपस्टीन फाईल्स', अमेरिकेतील अदानी समूहाविरुद्धचा खटला, भारत-अमेरिका व्यापार करार आणि ऊर्जा सुरक्षेचा प्रश्न या सर्व मुद्यांना एकाच सूत्रात गुंफले, तेव्हा संसदेतील चर्चेचा रोखच पूर्णतः बदलून गेला. साध्या राजकीय आरोपांच्या पलीकडे जाऊन त्यांनी एक अशी संशयाची रचना उभी केली आहे, जी सत्ताधाऱ्यांच्या पायाखालची जमीन सरकवणारी ठरत आहे.

राहुल गांधींनी अत्यंत आक्रमकपणे असा दावा केला की, अदानींविरुद्धचा अमेरिकेतील खटला हा प्रत्यक्षात मोदी सरकारविरुद्धचा खटला आहे. उद्योगपती, राजकीय सत्ता आणि आंतरराष्ट्रीय दबावाचे त्रिकोण मांडताना त्यांनी भारतीय सत्ताकारणावर परदेशी न्यायप्रक्रियेच्या सावलीचा संदर्भ दिला. विशेषतः, "भाजपची आर्थिक रचना लवकरच उद्ध्वस्त होईल" हा त्यांचा दावा सत्ताधाऱ्यांच्या आर्थिक पाठबळावर थेट प्रहार करणारा ठरला. जेव्हा राहुल गांधींनी सभागृहात या मुद्यांची तीव्रता वाढवली, तेव्हा केंद्रीय मंत्री किरेन रिजिजू यांनी तात्काळ हस्तक्षेप करत त्यांना पुरावे देण्याचे आव्हान दिले. रिजिजूंचा हा हस्तक्षेप केवळ संसदीय शिस्तीचा भाग नव्हता, तर तो सत्ताधाऱ्यांचा बचावात्मक पवित्रा होता. राहुल गांधींनीही तितक्याच वेगाने "मी सर्व पुरावे द्यायला तयार आहे" असे उत्तर दिले, मात्र सभापतींनी "मी पुरावे मागितले नाहीत, तुम्ही बोलत राहा" असे सांगून परिस्थिती हाताळण्याचा प्रयत्न केला. यावरून आता राजकीय वर्तुळात नवा वाद सुरू झाला आहे की, सभापतींनी त्याक्षणी पुरावे का स्वीकारले नाहीत? त्यांना नेमकी कशाची धास्ती होती?

सभागृहाबाहेरील पत्रकारांशी बोलताना आणि संसदेत भाषण करताना राहुल गांधींनी थेट अनिल अंबानींचे नाव घेत त्यांचा संबंध 'एपस्टीन फाईल्स'शी जोडला. तसेच पेट्रोलियम मंत्री हरदीप पुरी यांनाही प्रश्नांच्या कक्षेत खेचले. "अनिल अंबानींना अद्याप तुरुंगात का टाकले नाही?" हा त्यांचा प्रश्न सरकारच्या निवडक कारवाईच्या धोरणाकडे निर्देश करणारा होता. गौतम अदानींना अमेरिकेने समन्स बजावून १८ महिने उलटले तरी त्यांनी प्रतिसाद दिला नाही, हा आरोप करत त्यांनी सरकारवर परकीय दबावाखाली काम करत असल्याचा ठपका ठेवला. भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील स्वायत्ततेवरही त्यांनी प्रश्न उपस्थित केले. "भारत कोणाकडून तेल खरेदी करेल हे आता अमेरिका ठरवणार का?" असा सवाल विचारून त्यांनी भारत-अमेरिका व्यापार कराराला 'पूर्ण शरणागती' असे संबोधले. अमेरिकेला महासत्ता राहण्यासाठी भारतीय डेटा आणि बाजारपेठ महत्त्वाची असून, भाजपच्या तिजोरीचे रक्षण करण्यासाठी भारतीयांचे भविष्य आणि डेटा सार्वभौमत्व पणाला लावले जात असल्याचा आरोप त्यांनी केला.

या अभूतपूर्व आक्रमकतेमुळे सत्ताधारी गोटात मोठी अस्वस्थता निर्माण झाली आहे. राहुल गांधींचे हे प्रहार केवळ राजकीय नसून ते थेट सरकारची नैतिकता आणि प्रतिमेला तडे देणारे आहेत. यामुळेच भाजपच्या काही खासदारांनी राहुल गांधींविरुद्ध विशेषाधिकार हननाचा प्रस्ताव आणण्याची तयारी सुरू केली आहे. सरकारच्या दाव्यानुसार, राहुल गांधींनी अर्थसंकल्पावरील चर्चेदरम्यान सभागृहाची दिशाभूल करणारे आणि निराधार आरोप केले आहेत, ज्यामुळे संसदेच्या कामकाजात अडथळा निर्माण झाला आहे. संसदीय नियमावलीतील अत्यंत गंभीर कलमांचा वापर करून राहुल गांधींचे सदस्यत्व धोक्यात आणण्याचा आणि त्यांच्यावर आजीवन निवडणूक बंदी घालण्याचा प्रयत्न सत्ताधारी गटाकडून केला जात आहे. हे पाऊल संसदीय इतिहासात अत्यंत टोकाचे मानले जाते, कारण यामुळे एका प्रमुख नेत्याच्या राजकीय कारकिर्दीवरच प्रश्नचिन्ह उभे राहू शकते.

भाजप खासदारांनी राहुल गांधींच्या विधानांना 'देशविरोधी शक्तींशी निगडित' ठरवून त्यांच्या भाषणांची सूक्ष्म पडताळणी करण्याची मागणी केली आहे. यावरून असे दिसून येते की, सत्ताधाऱ्यांकडून राहुल गांधींचा आवाज दाबण्यासाठी किंवा त्यांची राजकीय कारकीर्द गुंडाळण्यासाठी सर्वतोपरी प्रयत्न सुरू आहेत. संसद ही केवळ कायदे करण्याची जागा नसून ती राजकीय नैतिकतेची कसोटी असते आणि या अधिवेशनात राहुल गांधींनी ती कसोटी सत्ताधाऱ्यांसाठी अधिक कठीण केली आहे. त्यांच्या आरोपातील सत्यता आणि पुराव्यांची ताकद भविष्यात तपासली जाईलच, पण सध्यातरी त्यांनी चर्चेचे केंद्र स्वतःकडे खेचून घेण्यात यश मिळवले आहे.

या सर्व प्रसंगामुळे संसदेच्या अस्तित्वावर आणि लोकशाहीच्या भविष्यावर चर्चा सुरू झाली आहे. सत्ताधारी आणि विरोधी पक्ष यांच्यातील हा संघर्ष लोकशाहीचा जिवंतपणा अधोरेखित करत असला, तरी या गोंधळात सभागृहाचे मूळ कामकाज ठप्प होऊ नये, हीच जनतेची अपेक्षा आहे. देशहिताचे महत्त्वाचे कायदे आणि लोकोपयोगी विधेयकांवर सखोल चर्चा होणे आवश्यक आहे. राजकीय साठमारीत जेव्हा महत्त्वाच्या प्रश्नांना बगल दिली जाते, तेव्हा लोकशाहीचे नुकसान होते. येणाऱ्या काळात हा संघर्ष कोणत्या दिशेला जातो आणि राहुल गांधींच्या आरोपांना सरकार कशा प्रकारे अधिकृतपणे उत्तर देते, हे पाहणे महत्त्वाचे ठरेल. संसदेचे पावित्र्य राखत असतानाच सत्याचा शोध घेणे हीच आदर्श संसदीय पद्धतीची गरज आहे.

लोकशाहीत विरोधकांनी प्रश्न विचारणे, सत्ताधाऱ्यांना जाब विचारणे आणि संशयाच्या मुद्द्यांवर प्रकाश टाकणे हा त्यांचा घटनात्मक अधिकार आहे. मात्र, त्याच वेळी संसद ही वैयक्तिक संघर्षाचे रणांगण न होता सार्वजनिक हिताचे व्यासपीठ राहिले पाहिजे, ही जबाबदारी दोन्ही बाजूंवर आहे. राहुल गांधींनी उपस्थित केलेले प्रश्न गंभीर आहेत आणि त्यांना भावनिक प्रतिक्रिया न देता ठोस, अधिकृत उत्तरे देणे ही सरकारची जबाबदारी आहे. विरोधकांचा आवाज दाबण्याचा प्रयत्न झाला, तर संशय अधिकच गडद होतो आणि लोकशाहीचे नुकसान होते. या संघर्षाचा शेवट कोणाच्या राजकीय फायद्यात होईल, हे पुढील काळ ठरवेल; पण संसदेत सत्य, पारदर्शकता आणि विवेक यांना प्राधान्य मिळाले नाही, तर पराभव केवळ एका पक्षाचा नसून लोकशाहीचाच ठरेल.

संत सेवालाल महाराज : सामाजिक पुनर्जागरणाचे प्रेरणास्थान

❐ राजेंद्र बगाटे

१५ फेब्रुवारी हा दिवस केवळ एका संतपुरुषाची जयंती म्हणून साजरा होणारा दिवस नाही, तर तो भारतीय समाजाच्या उपेक्षित, वंचित आणि दीर्घकाळ दुर्लक्षित राहिलेल्या घटकांच्या सामाजिक आत्मभानाचा उत्सव आहे. या दिवशी संत सेवालाल महाराज यांच्या जयंतीनिमित्त देशभरात विशेषतः महाराष्ट्र, कर्नाटक, तेलंगणा, आंध्र प्रदेश आणि मध्य भारतात लाखो अनुयायी श्रद्धेने नतमस्तक होतात. मात्र संत सेवालाल महाराजांचे स्मरण केवळ भक्तीपुरते मर्यादित न राहता त्यांच्या सामाजिक कार्याच्या व्यापक अर्थाने झाले, तरच ही जयंती खऱ्या अर्थाने साजरी झाली असे म्हणता येईल. भारतीय समाजरचनेत बंजारा समाज हा ऐतिहासिकदृष्ट्या भटक्या जीवनपद्धतीशी निगडित राहिला आहे. व्यापार, धान्यवाहतूक, गुरांचे कळप, जंगलांशी जोडलेले जीवन आणि सतत स्थलांतर या सगळ्या कारणांमुळे हा समाज मुख्य प्रवाहापासून दूर राहिला. स्थिर निवास नसल्यामुळे शिक्षण, आरोग्य, प्रशासन आणि राजकीय सहभाग यांपासून तो वंचित राहिला. अशा परिस्थितीत सामाजिक आत्मसन्मान हरवलेला, आत्मविश्वास खचलेला आणि अनेकदा स्वतःच्या अस्मितेवरच प्रश्नचिन्ह निर्माण झालेला समाज संत सेवालाल महाराजांना लाभला.

संत सेवालाल महाराजांचे महत्त्व याच ठिकाणी ठळकपणे समोर येते. त्यांनी समाजाला प्रथम बाह्य शत्रूंचा नव्हे, तर अंतर्गत दुर्बलतेचा शोध घ्यायला शिकवले. समाजाची दारिद्र्य, उपेक्षा आणि अवहेलना ही केवळ इतरांनी लादलेली स्थिती नाही, तर काही प्रमाणात आत्मविस्मृती आणि विस्कळीतपणातूनही ती निर्माण झाली आहे, हा विचार त्यांनी ठामपणे मांडला. त्यामुळे त्यांच्या सामाजिक कार्याचा पाया आत्मशुद्धी आणि आत्मसन्मान यांवर आधारित होता.

संत सेवालाल महाराजांच्या विचारविश्वात व्यसनमुक्तीला अत्यंत मध्यवर्ती स्थान होते. त्या काळात मद्यपान, जुगार आणि अनियंत्रित खर्च यांमुळे अनेक बंजारा कुटुंबे आर्थिक व नैतिक अधःपतनाकडे झुकत होती. त्यांनी व्यसनाला वैयक्तिक दोष मानले नाही, तर सामाजिक आजार म्हणून पाहिले. "व्यसन केवळ शरीर नष्ट करत नाही, ते विवेक, कुटुंब आणि समाज यांनाही पोखरते," हा त्यांचा ठाम संदेश होता. त्यामुळे त्यांनी कीर्तन, संवाद आणि प्रत्यक्ष उदाहरणांद्वारे समाजाला संयमाचा मार्ग दाखवला.

त्यांच्या सामाजिक कार्यात श्रमसंस्कृतीचा पुरस्कार हा आणखी एक मूलभूत पैलू होता. श्रम हे लाजिरवाणे नाहीत, तर तेच माणसाचे खरे भूषण आहेत, असा विचार त्यांनी रुजवला. परिश्रमातून मिळवलेले अन्नच पवित्र असते आणि तेच आत्मसन्मान टिकवते, हे त्यांनी समाजाच्या मनात कोरले. भटक्या समाजाला 'आळशी' किंवा 'अविश्वसनीय' अशी लेबले लावली जात असताना, संत सेवालाल महाराजांनी श्रमशीलतेचा गौरव करून समाजाच्या प्रतिमेला नैतिक अधिष्ठान दिले.

स्त्रीसन्मान हा त्यांच्या सामाजिक विचारांचा अत्यंत प्रगत आणि कालातीत पैलू मानला जातो. ज्या काळात स्त्रीला बहुतेक समाजांत दुय्यम स्थान होते, त्या काळात संत सेवालाल महाराजांनी स्त्रीला कुटुंबाची आधारशिला मानले. त्यांनी पुरुषप्रधान मानसिकतेला थेट आव्हान दिले नाही, पण स्त्रीबद्दलचा आदर, संयम आणि जबाबदारी यांची शिकवण देऊन समाजमन बदलण्याचा प्रयत्न केला. स्त्रीचे शील म्हणजे केवळ तिची जबाबदारी नसून संपूर्ण समाजाची जबाबदारी आहे, हा संदेश त्यांच्या विचारांतून स्पष्टपणे उमटतो.

संत सेवालाल महाराजांनी अंधश्रद्धा आणि कर्मकांडालाही विरोध केला. धर्माच्या नावाखाली चालणारे अवास्तव विधी, आर्थिक शोषण आणि भीतीवर आधारित श्रद्धा यांना त्यांनी स्पष्ट नकार दिला. त्यांचा धर्म हा अत्यंत साधा, माणुसकीवर आधारित आणि व्यवहार्य होता. "सेवाच खरी पूजा आहे," हा त्यांचा विचार केवळ आध्यात्मिक नव्हता, तर सामाजिक परिवर्तनाचा मंत्र होता. त्यामुळे त्यांच्या शिकवणीत बाह्य आडंबरांपेक्षा अंतःकरणातील शुद्धतेला अधिक महत्त्व होते.

निसर्गाशी असलेले नाते संत सेवालाल महाराजांच्या विचारांत विशेषत्वाने दिसते. जंगल, पाणी, पशुधन आणि भूमी या सगळ्यांवर बंजारा समाजाचे जीवन अवलंबून होते. त्यांनी निसर्गाला केवळ संसाधन न मानता सहजीवी घटक म्हणून पाहिले. वृक्षतोड टाळणे, पाण्याचा सन्मान राखणे आणि प्राणिमात्रांवर दया ठेवणे, हे केवळ नैतिक उपदेश नव्हते, तर जीवनरक्षणाचे तत्त्वज्ञान होते. आजच्या पर्यावरणीय संकटाच्या पार्श्वभूमीवर हे विचार विलक्षण दूरदृष्टीचे वाटतात.

संत सेवालाल महाराजांचे कार्य केवळ वैयक्तिक सद्गुणांपुरते मर्यादित नव्हते; त्यांनी सामाजिक संघटन घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला. उपजाती, टोळीभेद, कौटुंबिक वाद आणि अंतर्गत मतभेद यांमुळे समाज विखुरलेला होता. त्यांनी एकतेचा संदेश देत समाजाला सांगितले की, विभाजनामुळे दुर्बलता येते, तर संघटनातून ताकद निर्माण होते. सामाजिक ऐक्य हा त्यांच्या विचारांचा कणा होता. त्यांनी शिक्षणाचा थेट प्रचार केला नसला, तरी त्यांच्या विचारांमुळे पुढील पिढ्यांमध्ये शिक्षणाविषयी जागरूकता निर्माण झाली. आत्मसन्मान जागृत झाल्यानंतर समाजाने शिक्षणाकडे वळणे स्वाभाविक होते. आज बंजारा समाजातील अनेक युवक-युवती विविध क्षेत्रांत यशस्वी होत आहेत, त्यामागे संत सेवालाल महाराजांनी दिलेला आत्मविश्वास आणि स्वत्वाची जाणीव हे बीज आहे. त्यांचे स्वतःचे जीवन अत्यंत साधे, संयमी आणि सेवाभावी होते. सत्ता, संपत्ती किंवा प्रसिद्धी यांचा मोह त्यांनी कधीच बाळगला नाही. समाजासाठी जगणे, समाजासाठी दुःख सहन करणे आणि समाजासाठी मार्गदर्शन करणे हेच त्यांचे जीवनतत्त्वज्ञान होते. त्यामुळेच ते संत होते, पण त्याहून अधिक सामाजिक दिशादर्शक होते.

संत सेवालाल महाराजांचे सामाजिक कार्य त्यांच्या काळापुरते मर्यादित नव्हते; त्याचे परिणाम पुढील अनेक पिढ्यांपर्यंत पोहोचले. त्यांनी समाजमनात जे बीज पेरले, ते पुढे आत्मसन्मान, शिक्षण आणि सामाजिक संघटनाच्या रूपाने अंकुरले. ज्या समाजाला दीर्घकाळ 'भटका', 'मुख्य प्रवाहाबाहेरील' किंवा 'दुय्यम' म्हणून ओळखले गेले, त्या समाजाने हळूहळू आपली ओळख स्वतः घडवायला सुरुवात केली. ही प्रक्रिया सहज किंवा तात्काळ घडलेली नव्हती; पण तिच्या मुळाशी संत सेवालाल महाराजांनी दिलेला आत्मविश्वासाचा संदेश होता.

स्वाभिमान ही केवळ भावनिक भावना नसून सामाजिक उभारणीचे बळकट अधिष्ठान असते, हे संत सेवालाल महाराजांनी ओळखले होते. त्यांनी समाजाला स्वतःकडे न्यूनगंडाने पाहू नका, तर आपल्या श्रमशीलतेचा, परंपरेचा आणि सांस्कृतिक वारशाचा अभिमान बाळगा, असे सांगितले. हा विचार पुढे बंजारा समाजाच्या सामाजिक चळवळींचा केंद्रबिंदू ठरला. आपल्या अस्मितेची जाणीव झाल्यानंतरच समाज शिक्षण, संघटन आणि हक्कांच्या दिशेने वाटचाल करू शकतो, हे त्यांच्या विचारांतून स्पष्ट होते. स्वातंत्र्योत्तर काळात बंजारा समाजाने जेव्हा शिक्षणाकडे अधिक गांभीर्याने पाहायला सुरुवात केली, तेव्हा त्या मागे संत सेवालाल महाराजांच्या विचारांची प्रेरणा होती. शिक्षण म्हणजे केवळ नोकरी मिळविण्याचे साधन नव्हे, तर ते सामाजिक प्रतिष्ठा, विवेक आणि आत्मनिर्भरतेचा मार्ग आहे, ही जाणीव समाजात हळूहळू रुजली. आज विविध विद्याशाखांमध्ये, प्रशासनात, संशोधनात, कला-संस्कृतीत आणि सामाजिक कार्यात जे बंजारा युवक-युवती सक्रियपणे कार्यरत आहेत, त्यांची ही वाटचाल संत सेवालाल महाराजांच्या सामाजिक दृष्टिकोनाचा आधुनिक विस्तार म्हणता येईल.

संत सेवालाल महाराजांचे विचार आजच्या सामाजिक वास्तवात अधिक तीव्रपणे लागू पडतात. वाढती व्यसनाधीनता, कौटुंबिक विघटन, पर्यावरणीय ऱ्हास आणि नैतिक मूल्यांचा ऱ्हास या सगळ्या समस्या आज समाजासमोर उभ्या आहेत. विशेषतः ग्रामीण आणि उपेक्षित घटकांमध्ये व्यसनाधीनतेमुळे आर्थिक व सामाजिक अधःपतन होत असल्याचे चित्र दिसते. अशा वेळी संत सेवालाल महाराजांचा संयम, स्वावलंबन आणि श्रमसंस्कृतीचा संदेश अत्यंत उपयुक्त ठरतो. त्यांनी व्यसनमुक्तीला केवळ नैतिक उपदेश म्हणून नव्हे, तर सामाजिक उन्नतीची अट म्हणून मांडले होते.

स्त्रीसन्मानाच्या बाबतीत संत सेवालाल महाराजांचा दृष्टिकोन आजही दिशादर्शक ठरतो. स्त्रीविषयक अत्याचार, असमानता आणि असुरक्षिततेचे प्रश्न आजही समाजात गंभीर आहेत. अशा वेळी त्यांनी दिलेला स्त्री-पुरुष परस्पर सन्मानाचा संदेश केवळ ऐतिहासिक नव्हे, तर वर्तमानकाळाशी थेट संवाद साधणारा आहे. त्यांनी स्त्रीला कुटुंबाचा आणि समाजाचा केंद्रबिंदू मानले. स्त्री सुरक्षित आणि सन्मानित असेल, तरच समाज सुदृढ राहील, हा विचार आजच्या स्त्रीसक्षमीकरणाच्या चर्चांशी सुसंगत आहे.

पर्यावरणसंवर्धनाचा प्रश्न आज जागतिक स्तरावर ऐरणीवर आहे. जंगलतोड, पाण्याची टंचाई, हवामान बदल आणि जैवविविधतेचा ऱ्हास या सगळ्या समस्या आधुनिक विकासाच्या अतिरेकातून निर्माण झाल्या आहेत. संत सेवालाल महाराजांनी निसर्गाशी सुसंवादाचे जे तत्त्व मांडले, ते आज 'शाश्वत विकास' या संकल्पनेशी जोडले जाते. त्यांनी निसर्गाला उपभोग्य वस्तू न मानता जीवनसहचर मानले. पर्यावरणाचे रक्षण म्हणजे पुढील पिढ्यांचे रक्षण, हा संदेश त्यांच्या शिकवणीत अंतर्भूत होता. सामाजिक एकतेचा विचार हा संत सेवालाल महाराजांच्या सामाजिक तत्त्वज्ञानाचा गाभा होता. आजही जात, पंथ, भाषा आणि आर्थिक स्तरांवर आधारित विभागणी समाजात दिसून येते. या विघटनकारी प्रवृत्तींमुळे सामाजिक सलोखा धोक्यात येतो. अशा परिस्थितीत संत सेवालाल महाराजांनी दिलेला संघटनाचा संदेश अधिकच महत्त्वाचा ठरतो. त्यांनी समाजाला सांगितले की, अंतर्गत भांडणांत ऊर्जा खर्च करण्याऐवजी सामूहिक प्रगतीसाठी एकत्र येणे आवश्यक आहे. आज संत सेवालाल महाराजांची जयंती विविध ठिकाणी मोठ्या उत्साहात साजरी केली जाते. मिरवणुका, सांस्कृतिक कार्यक्रम, भजन-कीर्तन आणि सामाजिक उपक्रमांच्या माध्यमातून त्यांना अभिवादन केले जाते. परंतु या उत्सवांचा खरा अर्थ त्यांच्या विचारांचे आचरण करण्यात आहे. केवळ त्यांच्या प्रतिमेला हार घालणे पुरेसे नाही; त्यांच्या विचारांना आपल्या दैनंदिन जीवनात स्थान देणे हीच खरी श्रद्धांजली आहे.

आगम कॅपिटल लिमिटेड

सीआयएन : L65990MH1991PLC064631

नोंदणीकृत कार्यालय : जागा क्र. २, १ ला मजला, रहिमतुल्ला हाउस, ७, होमजी स्ट्रीट, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१.

ई–मेल : aagamcltd@gmail.com वेबसाइट : www.aagamcapital.com

दि. ३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी संपलेल्या तिमाही व नउ महिने अखेरकरिता अलेखापरीक्षित स्थायी वित्तीय निष्कर्षांचा सारांश

(रु. लाखात ईपीएस वगळता)

अ. क्र.	तपशील	तिमाही अखेर			नउ महिने अखेर		वर्ष अखेर
		३१.१२.२०२५	३०.०९.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.१२.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.०३.२०२५
		अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	लेखापरीक्षित
ए.	परिचालनातून एकूण उत्पन्न	०.५१	०.६४	०.७७	१.८१	२.३०	३.१४
बी.	अन्य उत्पन्न	०.००	०.००	०.०६	०.००	०.०६	०.०७
१.	एकूण उत्पन्न	०.५१	०.६४	०.८३	१.८१	२.३६	३.२१
२.	कालावधीकरिता निव्वळ नफा/(तोटा) (कर, अपवादात्मक व/वा अतिविशेष बाबीपूर्व)	(४.०६)	(३.४५)	(३.६३)	(१०.९७)	(८.७७)	(१२.५७)
३.	कर पूर्व कालावधीकरिता निव्वळ नफा/(तोटा) (अपवादात्मक व/वा अतिविशेष बाबीपश्चात)	(४.०६)	(३.४५)	(३.६३)	(१०.९७)	(८.७७)	(१२.५७)
४.	कर पश्चात कालावधीकरिता निव्वळ नफा/(तोटा) (अतिविशेषा व/वा अपवादात्मक बाबी पश्चात)	(४.०६)	(३.४७)	(३.६३)	(१०.९९)	(८.७७)	(१२.६०)
५.	कालावधीकरिता एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न (कालावधीकरिता (करपश्चात) नफा/(तोटा) समाविष्ट व अन्य सर्वसमावेशक उत्पन्न (करपश्चात)	(४.०६)	(३.४७)	(३.६३)	(१०.९९)	(८.७७)	(१२.६०)
६.	प्रदानित समभाग भांडवल (दर्शनी मूल्य रु. १०/– प्रत्येकी)	५००.००	५००.००	५००.००	५००.००	५००.००	५००.००
७.	उत्पन्न प्रतिशेअर						
	१. मूळ	(०.०८)	(०.०७)	(०.०७)	(०.२२)	(०.१८)	(०.२५)
	२. सौम्यीकृत	(०.०८)	(०.०७)	(०.०७)	(०.२२)	(०.१८)	(०.२५)

टीप :
१. वरील विवरण हे सेबी (सूची अनिवार्यता व विमोचन आवश्यकता) विनियमन, २०१५ च्या विनियमन ३३ अंतर्गत तयार केलेल्या दि. ३१ डिसेंबर, २०२५ अखेर तिमाही व नउ महिने अखेरकरिता कंपनीचा वित्तीय अहवाल आहे. सदर अहवाल कंपनीच्या संचालक मंडळाद्वारे लेखा समितीद्वारे पाहण्यात आला होता व संबंधित सभा १३ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी आयोजित केली आहे. कंपनीचा वैधानिक अहवाल सदर लेखापरीक्षा अनुसार आहे.
२. गत वर्षाची आकडेवारी पुन:व्यवस्थापित/ पुन:निर्धारित करणे आवश्यक आहे.
३. सदर अहवाल कंपनीची वेबसाइट www.aagamcapital.com व बीएसई लिमिटेड कंपनीची इक्विटी शेअर्स संबंधित असलेल्या वेबसाइटवर उपलब्ध आहे.

मंडळाच्या वतीने व त्यांच्याकरिता
सही/–
अनिल मनसुखलाल कोठारी
संपूर्ण वेळ संचालक
डीआयएन ०१९९१२८३

दिनांक : १३.०२.२०२६
ठिकाण : मुंबई

मोनोटाईप इंडिया लिमिटेड

सीआयएन : L72900MH1974PLC287552

२, पहिला मजला, रहिमतुला हाऊस, ७ होमजी स्ट्रीट, आरबीआय हॉर्निमल सर्कल, फोर्ट, मुंबई ४०० ००१, महाराष्ट्र

ईमेल : monotypeindialtd@gmail.com

वेबसाइट : www.monotypeindialtd.in

दि. ३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी संपलेल्या तिमाही व नउ महिने अखेरकरिता अलेखापरिक्षीत स्थायी वित्तीय निष्कर्षाचा अहवाल

(रु. लाखात ईपीएस वगळता)

अ. क्र	विवरण	तिमाही अखेर			नउ महिने अखेर		वर्ष अखेर
		३१.१२.२०२५	३०.०९.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.१२.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.०३.२०२५
		अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	अलेखापरीक्षित	लेखापरीक्षित
ए.	कार्यचलनातून एकूण उत्पन्न	०.००	०.००	२०४१.५४	०.००	४८४२.३१	६१९६.९१
बी.	अन्य उत्पन्न	०.६०	०.५५	०.५१	१.६१	१.२५	३.४२
१.	**एकूण उत्पन्न**	**०.६०**	**०.५५**	**२०४२.०५**	**१.६१**	**४८४३.५६**	**६२००.३३**
२.	कालावधीकरिता निव्वळ नफा/(तोटा) (कर, अतिरिक्त व/वा अतिविशेष बाबीपूर्व)	(७.३१)	(७.२६)	८८.६०	(३६.४२)	५९३.५४	१२५६.९१
३.	कर पूर्व कालावधीकरिता निव्वळ नफा/(तोटा) (अतिरिक्त व/वा अतिविशेष बाबीपश्चात)	(७.३१)	(७.२६)	८८.६०	(३६.४२)	५९३.५४	१२५६.९१
४.	कर पश्चात कालावधीकरिता निव्वळ नफा/ (तोटा) (अतिरिक्त व/वा अतिविशेष बाबीपश्चात)	(७.४२)	(७.५०)	८८.६०	(३६.७७)	५९३.५४	१२५६.३५
५.	कालावधीकरिता एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न (कालावधीकरिता नफा/ तोटा समाविष्ट (कर पश्चात) व अन्य सर्वसमावेशक उत्पन्न (कर पश्चात)	(७.४२)	(७.५०)	८८.६०	(३६.७७)	५९३.५४	१२५६.३५
६.	इक्विटी भाग भांडवल (दर्शनी मूल्य रु. १/– प्रति शेअर)	७०३१.२२	७०३१.२२	७०३१.२२	७०३१.२२	७०३१.२२	७०३१.२२
७.	उत्पन्न प्रति शेअर						
	१. मूळ	(०.००)	(०.००)	०.०१	(०.०१)	०.०८	०.१७
	२. सौम्य	(०.००)	(०.००)	०.०१	(०.०१)	०.०८	०.१७

टीप :
१. वरील वित्तीय अहवाल कंपनीच्या सेबी (सूची अनिवार्यता व विमोचन आवश्यकता) विनियमन, २०१५ च्या विनियमन ३३ अंतर्गत तयार केलेल्या दि. ३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी अखेरकरिता तिमाही व नउ महिने अखेर कंपनीचा वित्तीय अहवाल आहे. सदर अहवाल कंपनीच्या लेखा समिती द्वारे संचालक मंडळाद्वारे मंजूर केला आहे व लेखा समिती द्वारे पाहण्यात आला आहे व दि. १३ फेब्रुवारी, २०२५ रोजी सभेमध्ये सूचित केला आहे. कंपनीचा वैधानिक अहवाल सदर अनुसार अहवालावर वैध लेखा दर्शवली आहे.
२. मागील कालावधीची आकडेवारी/वर्षाची आकडेवारी जी वर्गीकरण करण्याच्या पुष्टी करण्याकरिता/पुन:निर्धारित करण्यात येत आहे.
३. सदर वित्तीय अहवाल कंपनीची वेबसाइट www.monotypeindialtd.in व बीएसई www.bseindia.com व एमएसईआय www.msei.in जेथे कंपनीच्या शेअर्सची सूची उपलब्ध आहे.

संचालक मंडळाच्या आदेशान्वये
सही/–
नरेश जैन
संपूर्ण वेळ संचालक
डीआयएन : ००२९१९६३

ठिकाण : मुंबई
दि. १३.०२.२०२६

केमटेक इंडस्ट्रियल वाल्वस लिमिटेड

नोंदणीकृतकार्यालय: ५०३, सनराईज बिझनेसपार्क, प्लॉटक्र. बी-६८, रोड क्र-१६ किसन नगर-२, वागळे इंडस्ट्रियल इस्टेट, ठाणे-४००६०४.

सीआयएन: L29299MH1997PLC105108

दूर. क्र. : ०२२६९७५३५००

Website: www.chemtechvalves.com Email: investors@chemtechvalves.com

३१ डिसेंबर, २०२५, ला संपलेल्या तिमाही स्वतंत्र अलेखापरीक्षित वित्तीय निष्कर्षचा उतारा

(रु लाखात) (इपिएस वगळता)

अ .क्र	तपशील	संपलेल्या तिमाहीकरीता			संपलेल्या नऊमाहीकरीता		संपलेले वर्षाकरीता
		३१.१२.२०२५	३०.०९.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.१२.२०२५	३१.१२.२०२४	३१.०३.२०२५
		(अलेखापरीक्षित)	(अलेखापरीक्षित)	(अलेखापरीक्षित)	(अलेखापरीक्षित)	(अलेखापरीक्षित)	(अलेखापरीक्षित)
१.	प्रवर्तनातून एकूण उत्पन्न (निव्वळ)	६७३.३७	६४८.०५	९३९.१७	२४२६.६९	२९१०.५७	४२६७.१८
२.	कालावधीसाठी निव्वळनफा / (तोटा) करपूर्व. तोटा अपवादात्मक आणि / किंवा अनन्यसाधारण बाबींपुर्वी)	७३.८१	१७६.३१	२०१.७८	६८६.२४	६९२.७३	९२४.३२
३.	कालावधीसाठी निव्वळनफा / (तोटा) करपूर्व. तोटा अपवादात्मक आणि / किंवा अनन्यसाधारण बाबींनंतर)	७३.८१	१७६.३१	२०१.७८	६८६.२४	६९२.७३	९२४.३२
४.	कालावधीसाठी निव्वळनफा / (तोटा) करपूर्व. तोटा अपवादात्मक आणि / किंवा अनन्यसाधारण बाबींनंतर)	१८.६२	१२२.८५	१५०.२०	४४१.९८	५२३.९६	७०१.६८
५.	कालावधीसाठी एकूण सर्वसमावेशक उत्पन्न (कालावधीसाठी नफा तोटा (करोत्तर) आणि इतर सर्वसमावेशक उत्पन्न (करोत्तर) धरून	-	-	-	-	-	-
६.	समभाग भांडवल	१७९३.७३	१७९३.७३	१७९३.७३	१७९३.७३	१६९३.७३	१७९३.७३
७.	इतर समभाग भांडवल	-	-	-	-	-	७७८९.३२
८.	प्रति समभाग प्राप्ती (प्रत्येकी रु १०/- चे) (अवार्षिक) मूलभूत (रु) सॉम्यिकृत (रु)	०.१० ०.१०	०.६८ ०.६८	०.८९ ०.८९	२.४६ २.४६	३.०९ ३.०९	४.४२ ४.३७

टीपा:
१. वरील माहिती म्हणजे भारतीय प्रतिभूति आणि विनिमय बोर्ड (सूचीबद्ध दायित्वे आणि प्रकटीकरण आवश्यकता) विनियम, २०१५ च्या विनियम ३३ अंतर्गत स्टॉक एक्स्चेंजेसकडे सादर केलेल्या तिमाही आणि सहामाही वित्तीय निष्कर्षांच्या तपशीलवार विवरणाचा एक उतारा आहे. तिमाही आणि सहामाही विवित्तीय निष्कर्षांचे संपूर्ण विवरण स्टॉक एक्स्चेंजेसची वेबसाइट (www.bseindia.com) व कंपनीच्या वेबसाइट (www.chemtechvalves.com) वर उपलब्ध आहे.
२. केमटेक इंडस्ट्रियल वाल्व्ह लिमिटेड ह्यांच्या ३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी संपलेल्या तिमाही व सहामाही वरील अलेखापरीक्षित परिणामांचा लेखापरीक्षण समितीने आढावा घेतला असून संचालक मंडळाने १३ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी झालेल्या त्यांच्या बैठकीत ते मंजूर केले आहेत.

केमटेक इंडस्ट्रियल वाल्व्ह लिमिटेड च्या साठी
सही /-
हर्ष प्रदीप बडकूर
अध्यक्ष आणि व्यवस्थापकीय संचालक
डी. आय. एन: ००६७६७१५

ठिकाण:- ठाणे
दिनांक :- १३.०२.२०२६

श्रद्धा प्राईम प्रोजेक्ट्स लिमिटेड

(पूर्वीची तोवा सोक्की लिमिटेड म्हणून ओळखली जाणारी)

CIN : L70100MH1993PLC394793

नोंदणीकृत कार्यालय : ए-३०९, कनारा बिझनेस सेंटर प्रीमायसेस सीएस लि., लिंक रोड, लक्ष्मी नगर, घाटकोपर पूर्व, मुंबई-४०००७५. | दूरध्वनी : (९१) २२ २१६ ४६०००

वेबसाइट : www.shraddhaprimeprojects.in

ईमेल : shraddhaprimeprojects@gmail.com

३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी संपलेल्या तिसऱ्या तिमाही आणि नऊ महिन्यांच्या अलेखापरीक्षित अलिप्त आणि एकत्रित आर्थिक निकालांचे विवरण

लेखापरीक्षण समितीच्या शिफारसींच्या आधारावर, मे. श्रद्धा प्राईम प्रोजेक्ट्स लिमिटेड ("कंपनी") च्या संचालक मंडळाने शनिवार, १४ फेब्रुवारी, २०२६ रोजी झालेल्या त्यांच्या सभेत ३१ डिसेंबर, २०२५ रोजी संपलेल्या तिसऱ्या तिमाही आणि नऊ महिन्यांच्या अलेखापरीक्षित अलिप्त आणि एकत्रित आर्थिक निकालांना मंजुरी दिली आहे.

उपरोक्त आर्थिक निकाल कंपनीच्या संकेतस्थळ https://shraddhaprimeprojects.in/investor-relation.php वर उपलब्ध आहेत आणि खाली दिलेल्या क्विक रिस्पॉन्स कोड स्कॅन करून देखील पाहता येतील.

सही/–
सुधीर मेहता
व्यवस्थापकीय संचालक
(DIN : ०२२१५४५२)

स्थळ : मुंबई
दिनांक : १४/०२/२०२६